

SZARVASI ÚJSÁG

Képes hetilap, a társadalom, közgazdasági és irodalmi lap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt. — kr.
Félévre 3 frt. kr.
Negyedévre 1 frt. 50 kr.

Egyes szám ára 12 kr.

MEGJELENIK:

hetenként egyszer, vasárnap.

Az előfizetési penzek, úgy a lap szellemi részét
illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra
czimzendők.

A nyilt-térben minden garmondsor díja 25 kr.

HIRDETÉSEK

jutányos áron vétetnek fel.

A hirdetések az „Árpád” irodalmi és nyom-
dai intézetbe küldendők.

Budapesten lapunk számára hirdetések el-
fogad Mudrony és György hirdetési irodája Barátok-
tere 3. sz. Athenaeum 1 emelet; továbbá A. V.
Goldberger, servitater 3. sz. alatt.

A vízáradások.

A borzasztó vízáradások, melyek megsemmisítették Szegedet, s még mindig fenyegetik a Duna, Tisza, Körös stb. völgyeit s vidékeit, önkéntelenül felkeltik bennünk a kételyt, hogy vajjon ezen évről évre ismétlődő szomorú események okai egyedül és kizárólag légtüneti okokra vezethetők-e vissza? vagy pedig nagy részük van magoknak az embereknek ezen légtüneti események gyakori és rohamos előidézésében, melyeknek hatása az embert sújtja.

Be kell vallanunk, hogy annak, miszerint ezen légtüneti szélsőségek oly rombolóan nehezednek ránk, főoka az ember előrelátás nélküli működése, munkája, melyeknek egyik legkártékonyabbika, az általa elkövetelt erdőirtás és pusztítás éri el tetőpontját, mert leromoltván az egyedüli valódi gátat, mely a vizeket fentarthatná, és ellenálhatna rögtöni áradásának, okozójává lesz azon rombolásoknak, melyek oly rohamosan következnek be.

Aki komolyan foglalkozik a kérdéssel, be fogja látni, hogy az erdő kiirtásában van a főoka a bajnak, mert az erdő talaja az évenkénti növényzei hulladékból folytonosan növekedik, s azáltal egy szivacszerű anyagot képez, mely felszívja és visszatartja az esővizet, és így gátolja a vízáradásokat, elősegíti a vizek forrásainak és folyásainak mérséklését.

Eszerint a természet, mely folytonosan megújítja és növeli az erdők talaját, egészen ellenkezőleg jár el, mint az ember, kinek pusztító működése, úgy a civilizált mint civilizálatlan részében a világnak, azt irtás által megsemmisíteni törekszik. — A civilizált országokban az erdőirtás, másutt, ahol a civilizáció kevésbé haladott előre, az által, hogy erdészeti törvény nem létezik, mint Törökországban, sőt magában Amerikában is, egyszerűen az erdők felgyújtása által

éri el romboló célját. Ezen erdőpusztításoknak gyakran rögtön előálló következményei az özönvizhez hasonló esőzések, s néhány év múlva a termékeny talaju erdők helyett sivár földeket és kopár sziklákat találunk, melyek többé sem felszivni sem visszatartani nem képesek az esőzések áradásait, melyek azután rohamosan zudulnak alá a völgyekbe s velük eltűnnek, kiszáradnak a források és patakok, melyek éltetői, táplálói voltak a földművelésnek.

Ki Karst kopár hegyeit ismeri, és tudja mikép pusztították a rómaiak és velenceiek a szép erdőket, be fogja látni, hogy Dalmácia és Horvátország talaja egy részének terméketlensége nem a természetől ered, mely jótékonyágát pazarul osztogatja, hanem az emberi pusztítás eredménye.

A Kárpátokban is divatozott s divatozik az erdőpusztítás, és ha mész vagy sziklából áll a talaj, onnan a hó és esők minden termő földet lehordanak a völgybe, és a legszebben tenyészett növényzet helyébe a legszomorubb kopárság áll elő a hegyekben, a völgyeket pedig előbb földdel, azután kötőmellékkel rontja meg. Tehát ezen földnek az ura az ember, aki ahelyett hogy különös gonddal őrködnék nagyszerű birodalmának fenntartása felett, okozza előrelátás nélküli működése által mindazon veszedelmeket és rombolásokat, melyek koronként fejére zudulnak, mintegy büntetésül folytonos pusztításainak.

Hogy ezen veszélyes helyzeten segítve legyen, igyekeztek több egymásután következő víztartót állítani elő gátak segítségével a vizek mérséklése végett; csak hogy ezen mód költséges s csak az erre alkalmas fekvésű helyeken eszközölhető.

Spanyolországban is borzasztó pusztításokat okoz a víz. Felső-Olaszországban azon szerencsés helyzetben

van, hogy több tóba, mint természetes vízi medenczébe folyhatnak a hegyi patakok vizei és kőtörmelékei. Ennek daczára az utóbbi években sokat fáradoznak, hogy a felső völgyek elzárása, a hol tavak nem léteznek, apróbb fa-keresztgátak által történjék, melyek a vizek rohamos folyását feltartóztassák, a hegyekben pedig azok befásíttassanak.

A völgyben az olasz folyók hatalmas védgátak által védett vidéke három övosztályba van osztva; nálunk 4 millió holdat mentesítettünk a víz ellen, de úgy látszik, hogy a gátakon nem elég rendszeres a védelem a baj idején. A percsórai védgát átvágása többbe került, mintha a völgyeket zártuk volna el.

Legnagyobb baj pedig az, hogy a védgátak, s általában a víz elleni védelmi eszközök építése idejében száraz évszakok uralkodtak, melyeknek tartóságában elbizakodva hanyagul és tökéletlenül készültek a gátak és töltések; 4 millió hold földet foglaltunk el a víztől, ez örökös harc lesz a mostani és a régi birtokos, az-az a víz közt.

Franciaországban a Garonne völgyi lakosok a rossz időjárás szomorú következményeitől tartva, nehogy az 1875. évi borzasztó vízáradás bekövetkezzék, a képviselőházhoz a legsürgetősebb kérelemmel járultak, a hegyekben vízfelfogó medenczék rögtön felállítása végett, hogy ez által a veszély mely őket fenyegeti, elháríttassék.

Mindennek daczára a legjobb és leghatásosabb eszköze marad ezen baj orvoslásának, észszerű és szigorú rendszabályok életbe léptetése, melyek által gátolva legyen az erdőirtás és pusztítás s az erdő használata és vágása rendszabályok szerint történjék

Régi időtől fogva ismert dolog, hogy mindig veszélyes az oly hegyes vidéki földeknek szántás és mivélés alá vétele, melyeknek lejtője tulságos, mert ily esetekben a szántás vagy kapálás által porhanyóvá tett földet az eső magával viszi, nem hagyván meg csak a köves részt, melynek törmelékével az alantabb fekvő földeket évről-évre jobban és jobban elborítja.

A nagyon lejtős földekét legczélszerűbb volna legelőknak használni, különösen ha alkatrészeiben agyagos részek vannak, ellenkező esetben befásítani, s aztán a favágást a legnagyobb óvatossággal eszközölni; a védett völgy gátait erősíteni s rendben tartani.

Ha ezen módozatok erélyesen életbe lennének léptetve, minden kétségen felüli tény, hogy kevesebb vízáradásokkal kellene küzdenünk, vagy legalább annak hatása mérsékelve lenne, mint ezt az újabb időben a savoyai alpesek befásítása bebizonyította. Ha nem akarjuk, hogy szép Kárpát hegyeink a Karst szomorú látványát tárják elénk: ideje, hogy törekedjünk ezen fenyegető baj elhárításán. Mindenesetre örülnénk, ha ezen észrevételeink legalább érdeklődést ébresztenének, úgy a földbirtokosok, valamint a kormánynál.

Türr István.

A trónörökös esküvője.

A főváros a fogadtatás körül úgy intézkedett, hogy fogadtatás kettős legyen, t. i. az osztr. államvasut pályaudvarában és a várban. A pályaudvar nygánis oly kicsiny, hogy a közönségnek csak parányi részét fogadhatná be; s azért oda csak a főbb méltóságok, csekély számú nők és a főváros küldöttsége s biz. tagjai hocsáttatnak be. A nagy közönség részéről a fogadtatás tehát a várban lesz. szintén ünnepélyesen.

F Á R C Z A

Nem olyan a szív viharja . . .

Nem olyan a szív viharja,
Mint a tenger zúgó habja.
Gyi kolóbb a csendes sóhaj,
Mint a nehéz, zokogó jaj.

Nem az Aetna bús dörgése,
Gerle madar halk nyögése:
Ez a banat igaz hangja,
A ki érez, csak az hallja.

Csak az hallgat a szavára,
K maga is olyan árva.
Ki, mint tengermély a gyöngyét,
Titkon hozza forró könnyét.

Csak az tudja mi a bánat,
Kinek ajka nem ejt vádat.
Kinek nincs vigasztalója,
Sötét sír az altatója.

SIPÓS SOMA.

K i á b r á n d u l á s .

— BESZÉLY. —

DOBSA LAJOS.

(Folytatás.)

— Csodálkozom, hogy . . .
— Ó azon én is . . . nagyon csodálkozom!
— Egy szóval . . . mért nem olvastad el — kedves férjem?
— Egy szóval, mert . . . nem nekem szól — kedves feleségem!

S az induló annyira erősödék, hogy a tányért minden pillanatban szétzuzastól lehele félteni.

Ismét féltékeny! — gondolá Szerafin s nem nyomhatott el egy futó örömmosolyt. Nőknek a féltés rendkívül hizeleg, s ah, hasonló esetekben szörnyü kegyetlenek. Percz mulva azonban, mintha büntetni akarná önnön hiuságot, barátságos, gyermekes, mégis szigorú hangan szólt:

— Károlyom . . . barátom, bizalmatlan vagy!

— Én?

— Te! . . . E levelet, miután nekem szól, elfogadom, de csak azon föltétel alatt, ha . . .

H I R E K.

Beszéd a vaspályánál lesz csupán, a várban nem, s minthogy az ünnepélyt a főváros rendezi, csakis a főváros részéről. Intézkedés történt felérbe öltözött leánykák egybehívása iránt is, kik a trónörökös és arája előtt virágot fognak szorni. Hogy ezek serege annál kellemesebb benyomást idézzék elő, számuk kétszázra emeltetett. A főváros gondjai közzé tartozik részükre egyfórmá díszítésű fehérruhát és kosarakat beszerezni, tele mindenféle virággal. Ezek aztán a leányoknak marad emlékül. Serényen folynak az előkészületek a polgári bálra nézve is, melyen a trónörökös nejevel együtt bizonyosan megjelenik. A kivilágítás körül is, számos helyen, így a redoutében nagyban folynak az előkészületek.

A feljárás nem ott lesz hol most van, hanem a dűnai homlokzat felül; a külső oszlopcsarnok elé járnak a kocsik, s a fölépcsőhöz nyíló terem gyönyörűen fel lesz díszítve mindenféle élő virágokkal, délszaki növényekkel.

Gondoskodnak arról, hogy a lépcsőn felül, a cukrászdánál diadaliv állítassék fel fölírásokkal. A polgári bál lesz az, melynél az ünnepély-rendező bizottság legtöbb dísz akar kifejtetni és legnagyobb meglepetést szerezni úgy a fiatal párnak, mint a közönségnek. A nemzeti színházban tartandó díszelőadásra, minthogy a legtöbb jegyet a rendező bizottság vette magához, most kezdik a meghívókat összeállítani; a megjelenés salonruhában történik. Nemsokára megalakítják a polgári bálhoz a táncrendező bizottságot, az ünnepélybizottság legleleményesebb tagjaiból. A kétszáz ifjú leánykát Országh Sándor és Sztupa György urak hívják össze.

A Margit-sziget kivilágítása iránt József főhercegnek már bemutatattak a tervek. Ezek szerint a két szigetnek a Margit-hidra néző előrészét összesen 3000 lampionnal világítják ki; a lampionok részint a fákon részint pedig magas árboczokon helyeztetnek el. A nagy sziget csuesán óriási árboczot emelnek, a melynek tetejére villamos világítást alkalmaznak. Emelni fogja a sziget kivilágítását még az is, hogy minden tíz perczen tűzijáték lövel ég felé a fák közül.

— (A p r ó g á t m u n k á s o k.) Előjárásainknak azon ötlete melyszerint a várost közvetlenül fenyegető árvíz ellen a halásztelki védgát előtt vonandó gátmunkálatokhoz az iskolás gyermekek alkalmazása megkíséreltetett: igen életrevalónak bizonyult, a mennyiben az apró munkások, számszerint mintegy 400-an f. hó 19-én ugyancsak derekas munkát végeztek a mondott helyen. Érdekes volt látni az apróságok raját, a mint szakajtó-kosarakban hordták a földet egyre-másra, s teljesítettek jó kedvvel oly munkát, melylyel pár száz forintnyi napszamos-munka lett megtakarítva. A munkálatot megtekinté Beliczey István megyei főispán úr is s a kis munkások közt ezakoradagokat osztogatott; — a kis munkásokat Tomcsányi Károly ur is megajándékozta.

— (T ű z ű t ő t t k i) városunkban f. hó 19-én esti 10 órakor. A harangok vészongására az első pillanatban mindenki vízveszélyre gondolt, s mindenki megkönnyebbült — ez már a helyzet tragikomikuma — amint megtudta, hogy „csak” tűz van. A tűz az özvegy Bóbayné-féle ház tetőzetét hamvasztotta el, s csakhamar lokalizálva lett derék lakosságunk ismeretes buzgalma folytán. Mint értesülénk, a ház biztosítva volt.

— (A k i s f o k i g á t.) gátjaink ezen hűnbakja, melyre boldog-boldogtalan kezdettől fogva máig kigyót-békát kiáltott, mindeddig hatalmasan kiállta a roppant árvíz nyomását s ma, mint arról az ott működő gátmérnök értesít, a folytonos erősítések következtében oly jó karban van, hogy a további sikert teljesen garantirozza. Megjegyezzük, hogy e gátvonal csak az ősszel került a halásztelki gáttársulat gondozása alá a legelhanyagoltabb állapotban.

— (M e g y é n k f ő i s p á n j a) a mult hét folyamában városunkban időzván, személyes tapasztalatokat szerzett magának az itteni árvédelmi intézkedések mibenlétéről, s a szükségesnek látszó teendők iránt azonnal intézkedett. Kormánybiztosi minőségben követte őt s jelenleg is körünkben időzik Jancsovics Pál alispán ur, ki Gallacz János kir. folyam-

— Ha? — vágott szavába a férj

— Ha én utánam te is atolvasod!

Hősünk hallgat. Nemet mondani fél, igent mondani szégyel.

— Jól van leányom, nagyon helyesen! — biztatá Bendefiné — mint derék, gyöngéd nőnek, hasonló esetekben mindig így kell cselekedned.

A levél hasabjai finom apró irással voltak telítelve s Szerafin kedves mosolylyal ajkán futotta végig és már ép át akará n ujtani, midőn legeslegelőül még egy utóírást pillantott meg.

— Édes fiam, elhalványodol!

— Csontba haraptam!

— Csont az omeletteben? ... Nos a levélben leányom?

— A levél ... a levél ... ben ...

Károly harmadszor jegyzi meg, hogy nője igen piros.

— Azt mondtad, olvasás után fiamnak átadod!

— Azt, mondtam ...

— Nos?

Szerafin szótlanul süté le szeméit.

Bendefiné nem mert lélekzeni.

Janos ép ekkor lépett be, s Károly, ki alatt, ámbár nyugodtan ült, recseg ropogott a szék — szitkokkal halmozottan ismét elkergeté őt, a mért — a mért olyan nagy hó van odakint.

— Tessék! — szól végre a nő, kinos szünet után farradt mosolylyal nyujtva a levelet.

Károly mohón utána kap, de e pillanatban szemé találkozik Szerafin tekintetével, — egymásra néznek ... hosszasan ... s ebben annyi szemérem, ép annyi gyöngéd szemrehányás tükrözi magát, mennyi ép elég volna egy csörgő kigyót lefegyverezni. Ah! a féltékenység kegyetlenebb a csörgő kigyónál, és ... nem mégis, bocsánat ... Na, lám végre haboz, visszahuzza kezét.

Szerafin nagy lélekzetet vesz.

— Tartsd meg édesem. Meg akarom mutatni, hogy bizom ... azaz hogy én bizom! Na na, mit beszélek? Meg akarom mutatni, hogy nem vagyok kiváncsi.

Szerafin halás mosolylyal köszön s a levelet mohón rejti kebelébe.

— Édes fiam, édes fiam, csak nem fogsz ugorkat enni az omelettehez?

-- Ah!?

— Na, most meg a foghagymas rostelyost cukrozod? Károly bosszúsán lökte el a tányért.

— Az étel nem jó?

— Nagyon jó!

— Mért nem eszel hát?

— Jól laktam!

Anyja megcsóválta fejét.

mérnök urral összes gátainkat megvizsgálta s folytatólag intézi az árvédelmet.

— (A v á r v a - v á r t a p a d á s) végre Körözsünkőn is beállott, nem nagy mérvben ugyan, de mégis észrevehetőleg, a mi főleg azon körülménynek tulajdonítható, hogy a Tisza is megindult. A napokban beállott erős esőzések ugyan szaporítani fogják vizeinket, de viszont a kellőleg megindult lefolyás most már akadálytalan lesz, az alsóbb vizek elvonulása következtében. Gátjainkon daczára az apadási jeleknek, elővigyázatból, erélyesen folynak a magasítási munkálatok.

ellátva, miután a szőlőkön túl eső régibb elhagyott gátvonalon a víz már áttört. A nyulgát emelése körül nagyban közreműködött az alispán ur által segélyül kért katonaság, mely Kaszáról f. hó 20-án érkezett városunkba, s egyszersmind a vasutvonalunkon szükségessé váló kiigazítási munkálatoknál is alkalmaztatni fog.

— (A v i z á l t a l e l ö n t ö t t) körözsparti szőlők lakossága — noha az ottani lakházak biztonsága igen kétséges — úgy látszik, tudni sem akar a kiköltözésről. E szegény emberek lakházai a szó szoros értelmében körül vannak véve

S z a b a d b a n .

— (A s o r o z á s) városunkban — újabb megállapodás szerint — májushó 29-én s következő napjain fog megtartatni.

— (H y m e n.) Szlovák Pál végzett jogász, debreczeni kir. pénzügyi fogalmazó-gyakornok, városunk szülötte, a napokban jegyezte el a berettyó-ujfalui kir. postamester, Fássy György leányát, Jolánt.

— (A k á k a f o k i g á t n a k) az ugynevezett mótói szőlők előtt terülő része egész hosszban nyulgáttal lett

vizzel s az egyes házak lakói kompokkal tartják fenn a közlekedést a gátvonalal.

— (A v a s u t i k ö z l e k e d é s) körül vonalunkon időnként beállott változásokról a nagyközönség hírlapok, avagy falragaszok útján egyellenegyszer sem volt értesítve, a mi valóban méltó indignációt kelthet, tekintve azt, hogy más vonalakon a közlekedési vállalatok a legesekélyebb mozzanatról is értesítik a közönséget. A forgalmi főnökség igen helyesen tenné, ha a menetrendet állandóan s az egyes időszakos változásokat

esetenként megyei lapjainkban közhírré tenné. mert az mégis különös, hogy — a közlekedési vállalat fentartó eleme, a közönség, ez idő szerint egyáltalában nincs tájékozva a forgalom mibenléte iránt.

— (Rég i c s a t o r n á r a) bukkantak a napokban az evang. templom mögötti téren levő gödörben földhordással foglalkozó gátmunkások. A csatorna a Körözsnek irányul s égett téglából van boltozva, melynek minden egyes darabjába egy szabályos „S” betű van nyomva. A gödör oldalfalain félkörben egy szabályos alapépitmény téglázatának porló nyomai is láthatók, s több emberi csontváz-maradvány mutatkozik itt-ott elszórva. — Talán nem csalódnunk, ha azon véleménynek adunk kifejezést, hogy úgy a csatorna, mint a többi épitmény-törmelék a régi szarvasi vár alapépitményeihez tartozik, a mennyiben tudjuk, hogy e vár e tájon állott. Mindenesetre érdemes volna e maradványokat bővebb tanulmányozásra méltatni, s illetőleg ásatási kísérletet tenni úgy a csatorna, mint a többi tégláépitmény mentén.

— (A f ű g y m n á z i u m) kebelében alakult önképző-kör ez idén egy „Emlékkönyv” kiadását határozta el. Az e tárgyban kibocsátott előfizetési felhívás így szól: „Előfizetési felhívás a szarvasi főgymnáziumi Önképző-Kör „Zsengé”-iből összeállított E m l é k k ö n y v r e. Midőn a főgymnáziumi önképző-kör e kötet kiadására vállalkozik, nem oly czélból teszi azt, mintha teljes irodalmi becsű művel akarná a magyar irodalmat gazdagítani. Sokkal szerényebb igényekkel, szinte félve fog e könyvecske napvilágot látni. Nem is a nagyközönségnek lesz az szánva és nem is igényli, hogy akár a sajtó, akár a kritika, akár pedig a nevezetesebb irodalmi társulatok figyelmét magára vonja. Ha az önképző-kör e követelmények hármelyikének kívánna szolgálni, czéljavesztett, sőt neveléses feladatra vállalkoznék. Csupán emléket kívánunk nyújtani mindazoknak, kik az önképző-kör működése iránt figyelemmel viselteknek. Első sorban tehát maguknak az önképző-kör tagjainak, továbbá az egész tanuló-ifjúságnak és azok vezetőinek, és végre a közönség azon nagy lehet nagyon kiesiny — részének, kik, eltekintve egy könyvnek irodalmi értékétől, e

kötetben inkább csak első szikráját keresik a szellemnek, a mely szikra gyakorta hamar kialszik, néha lángra gyúl és csak nagy ritkán hat ki a társadalom egészére. — A kötet folyó évi juniushó közepén kerül ki sajtó alól. Diszes kiállításáról az „Árpád” irodalmi és nyomdai műintézet lesz szives gondoskodni. Egy példány előfizetési ára 80 kr, bolti ára magasabb lesz. Gyűjtők 10 előfizető után tiszteletpéldányban részesülnek. Az előfizetési pénzek (vidékről legczélszerűbben postautalvány-nyal) f. évi májushó 15-ig az „Árpád” irodalmi és nyomdai intézethez küldendők Szarvasra. Szarvas, 1881. április 24-én. G r i m m Z s i g m o n d, mint a „Zsengék” s a jelen vállalat szerkesztője.

— (S z e n t a n d r á s r ó l) április hó 21-ről írják lapunknak a következőket: Békésmegye nagyobb mérvben veszélyeztetett községei közé tartozik kétségtelenül a jelen körülmények között Szentandrás községe. — A nehézkes helyzet okozója közvellen a védgátak melletti árvíz, mely a gátak fenntartását és azok gondozását kélszerezetlen igényeli. Azon nagy áldozatkészség mellett, melyet a község a gáttársulattal együtt ez ideig tanusított, felette elismerést érdemel azon fáradhatlan erélyes tevékenység és lelkiismeretes ügybuzgóság, melyet a helyszínén kezdettől fogva működő P r a z n o v s z k y tiszteletbeli szolgabíró ur kifejtett. A napi helyzet felismerése s a községi erő buzdítása végett, páratlan szorgalommal járja be a szolgabíró ur a védvonalakat és e mellett legerélyesebben örökődik azon rendeletek szigorú és pontos végrehajtása felett, melyet a műszaki közegek által szükségelt munkálatok végrehajtása követel. A helyzet tényleg annyira biztosított és a külső ugynevezett megyoróshalmi-öcsödi országut, valamint a kör- és védgátak annyira magasbítottak, hogy átlag 40—50 centiméter, sőt sok helyen még nagyobb magasságkülömbőség is létezik az árvíz és a gátak korona-felszine között. A védekezési munkálatok az összes, mintegy 8 kilométerre terjedő hosszban erélyesen folynak és ezek mellett az ugynevezett Szabó-éri gáton észlelt 30 méter hosszú csuszamlás meggállása palánkfállal, valamint a tófoki farkas-gáton veszélyeztetett 70 méter hosszú vonal karózással biztosítottatik.

Szerafin szemlesütve áll.

Károly maga elé bámul.

Édes anyam meghütötte magát... nagyon köhög. Mért is jár oly igen sokat künn a szabad levegőn?

Hősünk hangja leirhatlan lágy. Így akarja büntetni ne-jét, megmutatván, mily roppant nyájas is tud ő lenni, ha kell. — Bendefinét máskor felényi figyelem is. boldoggá te-endi, most azonban, tan mert kitalalta az indokot, semmit sem hatott rá. Károly még melegebben folytatja:

Az esti lég nagyon veszedelmes... jó lesz lefe-küdni... A szakácsné majd főz egy kis herbatheát.

— Főzök én édes Károlyom!

— A szakácsné majd főz egy kis herbatheát! — is-méltlé kemény száraz hangon amaz — és... és...

Most azon fásasztó szünet állott be, minőt tengereken vihar, sík földön eső, mennydörgés, házasságban perpatvar és könnyzápor szoktak követni. — Az akna már el van ren-dezve s ilyenkor csak egy elejtett szó, egy rosszúl választott ige, és rögtön kész az explosio, mely az egész életre kihathat.

Szerencsére Bendefiné hallgat, a mi ritka szerencse, mert az életben, máskor, rendesen ilyen öreg asszony játsza a fellobantó kanócz szerepét. Még nagyobb szerencsére — Szerafin nem mozdul, s legnagyobb szerencsére Károly eszé-lyes indulatossága mellett nagy adag féltékenységéhez a ter-mészettől gyöngéd szívet kapott

— Ha a levél fontos lenne, úgy nem küldenék postán, de megvárnák, míg én hazulról távozom. Ha ez árulás és főbenjáró, mely hűtlenséget vonhat maga után, úgy Szerafin eleve értesülve lett vón', de ezen esetben nem föltételezi a levél elfogadását azon kikötéstől, hogy utána férje olvassa át...

Ezek voltak legelső eszméi. Meggondolta továbbá, mily nevetséges helyzetbe jó, ha erőszakoskodása után küsül, mi-szerint e levél tárgya egy tréfa. Igen, tréfa, mondjuk egy oly tréfa (száz példa lehet rá), mi magában ártatlan ugyan, mégis annyira finnyás, hogy azt regényes érzelmű nő (fölös-leges ismételnünk, hogy Károly e pontra sokat ad) regényes érzelmű férjének nem fődözheti föl arczpirulás nélkül s mint hiszszük, ép ez volt, mely a készülő vihart meggatolta, Ká-rolyt rabirván, hogy a kinos jelenetnek minél előbb végét szakítsa, részint, mert eszélyes emberre legiszonyubb dolo-g nevetséges színben tünni fel imadottja előtt, részint, mert valóban gyöngédérmű férj sohasem fog es közzé aljasúlni, hogy főkép egy harmadik jelenletében nője p'aruljon.

Hősünk tehát nyugodt lett, legalább annak mutatta magát; és mulatni vagy lenni, egyértelmű az udvariasság szabályai szerint. Más tényért kért, evett ivott, mintha sem-mi sem történt volna; szórakozottsága fölött pedig (ő azt szórakozottságnak nevezte), melylyel imént a rostélyost meg-czukrozá s a téstáshoz ugorkát harapott. ő maga nevetett

— (Halottnak) hitték a 40-ik porosz-ezred egy saarbrückeni tartalékos katonáját, ki 1870-ben a spicherni ütközetben részt vett s azóta nyomtalanul ellúnt. Neje újra férjhez ment öt év múlva s jelenleg Forbachban él; második házasságából két gyermeke van. Pár nap előtt a halottnak hitt első férj visszajött; az ő szavai szerint a francziák elfogták s később Uj-Seelandba vitték. Hogy e bonyolult ügyet hogy oldják meg, nem mondatik.

— (Egy gyermek öngyilkossága.) Bécsben egy nyugalmazott hivataloszolganak tizennégy éves fia fölakasztotta magát a fűskamrában. Az élesztési kísérletek sikeretlenek voltak. Az öngyilkosság oka állítólag sértett önérzet volt.

— (Ez is szükséglet.) A Gazette d'Italia a következő hirdetést hozza: A mai nyelvek egy képzett tanára, ki jó bizonyítványokat bír felmutatni, alkalmazást nyerhet egy gazdag tekintélyes családnál, hetenként kétszeri óraadásra, hogy kijavítsa hibás kiejtését egy — brazíliai papagájnak.

— (A honvágy.) Merley François budapesti születésű Párisban élő dúsgazdag műkereskedő, ki körülbelül 30 évvel ezelőtt hagyta el fővárosunkat és csak nemrégiben volt itt rokonai látogatására, levelet intézett Merley Jakab itt élő rokonához, melyben azt írja, hogy Budapest annyira megnyerte tetszését látogatása alkalmával és a honvágy is annyira erőt vett rajta, hogy most Budapesten akar letelepedni. E végből kéri őt küldeni be neki a sugáruton eladandó üres háztelkek jegyzékét, mert ő még az idén a sugáruton egy palotát akar építtetni, mely a sugár-utnak díszére váljék.

— (Régi ezred, új név.) Károly Románia fedelme nevét viselő 6. számú gyalogezred ezentul I. Károly Románia királyának nevét fogja viselni.

— (Somoskeőy) ellen az összes (16) folyamatba tett ügyeket a kir. Curia III. büntető tanácsa, az eddigi bírói határozatok megváltoztatásával beszüntette.

— (Inség Beregben.) A vezekényi járás szolgabírája jelentést tett a belügyminiszternél, hogy járásában az idén is csak akkora az inség, mint tavaly volt. A nép a szó

legjobban. Megnyugtatasaul szolgált azon körülmény is, hogy Szerafin viselete egészen fesztelenné vált s arcza folytonosan megtartá szokatlan színét; pedig melyet büntudat idéze elő, oly pirulas szétomlik az első meglepetéssel, hogy helyét annal színetlenebb halványság valtsa fel.

Az oszonna végeztével János a nagyszekrényből farkasbunda akasztott ura vallaira.

— Janos, te is velünk jössz!

— Ertem nagysád. A puskát parancsolja, hogy—

— Add pisztolyaimat! — Nos, mit izen Szerafin barátjának?

— Óhajtom minél előbb lathatni, mert az ő érkezte kedves Károlyomat is visszaadja! Kivanom, hogy szívét épen és kedélyét azon vidám hangulatában hozza körünkbe, mely őt a nevelőben mindnyájunk fölé helyezé. — Végül forró c-ókot nyomott férje ajakára.

— És ez a csók nemde őt illeti? Átadom!

— Nem nem, ó nem! Csak tartsd meg magadnak!

Ezután édesanyjának adott némi utasítást az egészség visszaszerzése iránt. Ah! ezen intésben mar távolról sem találhatni föl az előbbi részvétet. Gyarló a szív. Leggyarlóbb a legszenvedélyesebbeknél, mert perczig sem bírnak két lényt egyenlő gyöngédséggel imadni.

— Mi az, te Palkó? — szolt kocsjába lépve — a mit te beszéltél?

szoros értehnében az éhhalállal küzd. A szolgabíró egy pillanatra úgy segített, hogy az illető községek jótállása mellett vásárolt annyi burgonyát, a mennyit hamarjában lehetett, s azt szélesztotta az éhséggel küzdő nép közl. A belügyminiszter is utalványozott 2000 forintot olyan formán, hogy ez összegből a segélyezés munkaadás által történjék.

Irodalom és művészet.

— **A világirodalom története** 3 5 füzetét vettük Tettey Nándor és társa kiadói cégétől. E válatat azok közé tartozik, melyek hosszú ideig epochalis jelentőségük fognak maradni irodalmunkban. Az összes művelte népek szellemi tevékenységének eredményeit egy műben együttesen bemutatni ép oly nehéz mint hálás leadat. Toldy munkái a hazai irodalomra nézve, Nisard munkája a francziát illetőleg s több kisebb nagyobb mű a német irodalomról mind, mit eddig fölmutathatunk, s azért kétszeres becsű oly mű, mely felkarolja az összes irodalmakat. Bemutatja egyuttal a legjobbat, mit ez irodalmak létrehozta mesteri fordításban, minőket e három füzet mutat be, Szász Károly, Szilády Áron, Erődy Béla, Jónás János, Repiczky János, Szabó István, Géchy Imre, Arany János, Révai Miklós, Versegly Ferencz, Csiky Gergely, Szabó Károly és Székács József tollából. Az 5. füzet a keleti népek irodalma és az ó görög irodalom teljesen be van fejezve, a latin pedig megkezdve. Ajánljuk e munkát melegen, mert megérdemli, hogy minden családban, hol serdülő ifjúság van, a háznál ne hiányozzák és pedig annál kevesbbé, mert beszerzése meg van könnyítve a füzetés megjelenés által. — Egy-egy füzet ára 30 kr.

— **Az 1881 törvények** fölötté praktikus kiadásban jelennek meg új év óta. Tettey Nándor és társa egy új eszme szerint adják ki azokat: nyolczadrétben az oldalak szélességének csak felét nyomtatva be, míg a másik felét üresen hagyják, hogy ott kiki jegyzeteket tehessen magának.

— En-e teinsuram?

— Hogy ma nem érünk be Pestre, mi!?

— Nem emlekezem rá, tekintetes uram!

— Azt mondtad!

— No most meg hát azt mondom, hogy hazudtam. —

Ugy elmegyünk, mint a kit kilóttak! Nem erünk be Pestre? — s az ülés alatt a kulacsot megsimogatta. — Gyíh! Négy óra alatt oda teremtem nemcsak Pestre, de — — Antverpiába is!

III.

Szerafin férjét a kocsí lépcsőjeig kísérte.

Bendefiné, kinek világosan meg volt ez tiltva, ebédlőből nézte a távozót. Két óra mult; beesteledett, s még mindig itt e sötét szoba ablakai előtt gondolatokba merülve találta őt az ifju nő.

— Szomorú vagyok. Minden munkámat előszedtem pedig, de egyik hiba a másikat éri. Mit kén' csinálni, hogy . . . nem veszi észre édes mamám, hogy ez a haz ma igen igen üres?!

— Feküdjék le. Akar herbatheát?

Bendefiné egy mozdulattal sem arulta el hogy ezt is hallaná.

— Két óra előtt indultak s most fele utján lesznek, a rákosi csárdánál. Milyen is a rákosi csárda? Hosszú egyenes épület rácskerítéssel. Előtte gémes kút, hova a leányok

E jegyzetszerű kiadásból az I. füzet jelent meg az 1—11 forénczikket tartalmazza. Ára 20 kr.

— **Uj zeneművek.** Megjelent és beküldetett a szerkesztőséghez az „Apollo” zeneműfolyóirat folyó évi ápril havi füzete következő tartalommal: 1. Dal szöveg nélkül Lederer Róberttől. 2. Ganymed. tipegőpolka Reinprecht Alajostól. 3. Holoternes győzelmi indulója Wächter Aurel „Judith” című dalművéből, zongorára négy kézre átírta a szerző. 4. Siellienne, mutatvány Schumann Róbert „Ifjúsági album”-ából. — Az „Apollo” előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt. Az előfizetési pénz az „Apollo” kiadóhivatalához (Budapest, vár, Verbőczy utca 11) címmezve küldendő be legezélszerűebben postautalvány útján. A lap egész éves előfizetői két nagy műmellékletet és négy világhírű zeneszerző arczképét, a fél-évesek egy műmellékletet és két arczképet kapnak. Uj előfizetőknek az eddig megjelent füzetek is megküldetnek. — Az „Apollo” régiebb évfolyamaiból fenmaradt egyes számok potom áron kaphatók a lap kiadóhivatala útján; ugyanis egy nyolcz oldalra terjedő, több zeneművet tartalmazó szám 10 krért, egy tizenhat oldalra terjedő szám 20 krért b e r m e n t v e küldetik.

— **Mulattató zsebkönyvtár** cím alatt Buzárovits Gusztáv könyvkiadó Esztergomban egy igen figyelemreméltó vállalatot indított meg humorisztikus irodalmunk gyarapítására. Előkelő humoristáink java része csoportosul az életrevaló vállalat köré s elég lesz jellemzésül csak az eddig megjelent füzetek tartalmát is megérteni. Az első füzet, Balázs Sándor. A mama tyukszeme című novelláját közli; a második Lauka Gusztáv, Az eltévedt csók című vig beszélyét hozza; a harmadik Eckstein Ernő egyik legkitünőbb humorisztikus elbeszélését tartalmazza Vörös Julesa címmel Dr. Spinoza (Dr. Ompolyi M. Ernő) valóban talpraesett átdolgozásában; a negyedik füzet Györffy Iván hírneves humorisztikus toasztozó Hat humoros toasztját mutatja be s az ötödik megint Lauka Gusztávól két humoros novelettet ad ki Egy agglegény viszontagságai s Herczeg Ugrikovics Mirkó címmel. A következő füzetek hozzák Balázs Sándor, Lauka Gusztáv, s több

vizért járnak a szomszéd faluból. Odább zöld halom teli őszi viraggal. Igen. E dombról szakította Károly az immortel-fűzért. A nap épen hanyatlóban volt, hégető juhnyáj vonult el az országuton s a mellé plantált harsfa-sor nászkocsinkra hűs arnyékát vetett. Most ő megint ott van, látja e dombot... tán épen leszált kocsijáról, ugy-e, visszagondol menyegzőnk estvéjére és sétál az árnyékban vagy virágot szakít, hogy visszajöttével ismét meglepjen egy koszorúval!... Ah, de mit beszélek... Jól kinevethet!

Bendefiné nem nevetett.

— Ily sötétben nincs árnyék, aztán tél van; a fák megfosztva lombjaiktól, s a vidéket magas hó borítja. Szomorú képe a változásnak! Menyegzőnk elbűstéje s e vidék panorámaja oly élénken belevegyült boldogságomba, hogy e két képet egymástól külön választani nem bírom, a halmot mindig zölden, s lemenő naptól megaranyozva képzelem. Ugy hittem, környékét megkíméli a tél. Ah! nem akarok rágondolni! — ezt mondva, tenyerébe hajtotta fejét, gyakori sóhajtsái azonban elárulják, hogy a brandjainak hallgatva is odább fűzi szomorú képeit.

Bendefiné, kinek figyelmét nem kevésbé leverő gondolat köthette le, végre menekült annak bilincseiből, halkán közeledett Szerasfnhoz, gépileg álla eléje, s látszó hidegséggel szólt:

— Imént panaszkodtál?

kiváló író humorisztikus novelláit, sőt Gvadányi József hírneves Rontó Páljának kiadását, Eckstein néhány nagybecsű novellájának átdolgozását s humorisztikus költemények gyűjteményét. A Mulattató Zsebkönyvtár irányát tehát mindezek után jellemeztük. Meg kell még említenünk, hogy a takaros kiállítás minden igénynek megtefelel s a külön is megrendelhető füzetek ára csak tíz krajczár. Tíz füzetre 1 frljával előfizetést is elfogad a kiadóság. A jutányos és jóra való vállalatot őszintén ajánlhatjuk olvasóink szives figyelmébe.

Tarkaságok.

Lefözött henczegő.

— A. (barátjához): De szép ruha van ma rajtad, mi az ára?

— B. (önelégtillen): 75 forint!

— A.: No akkor ugy látszik, a szabó mindjárt a perkölségét is hozzászámította!

Finom megkülömböztetés.

Egy élczes szakember a következőket mondja:

— Az utmérnök kocszik és néz, az utfelügyelő megy és néz, az utkaparó áll és néz.

Mi a legnagyobb foka a szerelemnek?

Ha a férj csupa szeretetből neje iránt azért lövi magát föbe, mert az kinyilvánította, hogy neki a fekete ruha jól áll.

Elkeseredés.

Egy jómódu paraszt gazdaember sokat költött diák-fiára, a ki ennek daczára igen keveset, vagyis semmit sem tanult

— Oh, — fakad ki az apa elkeseredve — hány marhámba került ez az egy számár!

— Gyermekség. Ki fog éite nevetni!

— Gyermekség? Meglehet. — Azonban ha szomoruvá tesz, nem fogok rajta nevetni.

— Eszembe jutott... Férjem házasságunk óta ma távozék először a háztól, s ez szomorító. Ugy tetszik, mintha ez csupan kezdete lenne, több s jövőre gyakrabban előforduló esetnek. Nincs igazam?

— De igazad van! — helyeslé amaz némi készséggel Károly honulése már eddig is nagy aldozatba került. Gazdaságát elhanyagolta... ezt lehet ugyan még eddig menteni; szerelmeseknek, míg tul nem mennek a rendes mértéken, sokat elnézhet az ember, de jövőre... szóval te okos nő vagy és be fogod látni, hogy ily terjedt vagyón kezelése férjed egész figyelmét igénybe veendi.

— Fgész figyelmét! Gyanum tehát nem volt alaptalan? Mért is vagyunk mi gazdagok, ha szegények lennénk, Karoly figyelmét semmi se zavarna, s egyedül nekem elne!

Szerasfn okoskodásának logikatlanságában a szerelemnek annyi logikája feküdt, hogy az öreg asszony önkénytelen könyekre indult, nem engedé mégis magát elragadtatni, de csakhamar visszaölté előbbi nyers hidegségét.

(Folyt. követc.)

Egyszerű, de tiszta öltözetű ur megy be egy vendéglőbe, mely dicsekedni szokott konyhájával.

Fölhordják neki a legjobb ételeket, borokat, s ő minden talat szerény hajlongással fogad.

Végre elébe tartják a számlát.

— Mi ez?

— Kifizetendő.

— Fizetni? Hisz az ételek ízéről ítélve, azt hittem, hogy — népkonyhában vagyok.

Egy kis definíció.

Nihilizmus: filokszéra oly országban, hol nincs szőlő.

Képünkhöz.

A szabad természet a fiatal szív leghűbb barátja. A szerelemnek virágot kiad; a bánatot szellője tovább viszi. Megérti a sóhajt, mert hallgatva, méltányolva fogadja; üdeségével, megújulásával örök reményre hív. Rajzolónk szabadban merengő ifju leányt állít elénk a sikerült képen; amint kezében virágot tartva, messze távolba küldi tekintetét. A virág a kedvesnek van szánva, s a tekintet a messzeségben is feltalálja a vágyott lényt.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Sipos Soma.

Hirdetések.

Helyiség változtatás.

Alólirott tisztelettel értesitem a t. közönséget, miszerint

fodrász műtermemet

a Sinkovics-féle házban

rendeztem be.

Magamat a t. közönség további pártolásába ajánlva tisztelettel

maradtam

GROSZ LAMBERT,

fodrász.

Hidegviz-, belégzési-, savó- öllő-

GYÓGYINTÉZET

Marillavölgyben,

a regényes Animában, Oravicza mellett.

(Vasuti állomás 3. számú B. sz. st., 4. órányira Temesvártól.)

Az idény kezdete május 1-én, a nyári üzem kezdete szeptember 1-én.

A lázmentes és dél felé nyitott Marillavölgy 2500 lábnyira fekszik a tenger színe fölött fenyves erdőben és kitűnő égeli gyógyhely, melyben szélesend, idillikus nyugalom és enyhe légmérséklet május elejétől október végéig uralkodnak. A legforróbb hónapokban az általános hőmérsék + 20° R. A gyógyintézet kényelem tekintetében a legszigorubb követelményeknek felel meg s bő alkalmat nyújt szórakozásra. Lakás, ellátás, olcsó és jó posta a házban van. A t. cz. fürdővendégek elszállításáról az Oraviczai pályaudvarból a 3/4 órányira távol Marillavölgybe olcsó kocsik által van gondoskodva.

Bejelentéseket elfogad és telvilágosítással szolgál az alúlról.

Dr. Hoffenreicht.

A ki kéréséből van a felett, hogy a hi-

lapokban feldicsért számtalan gyógy szerekhez viseltess vagy közölök melyik iránt viseltessék bizalommal, annak ajánljam, hogy Gorische Kröy cs. k. r. egyetemi könyvtárostól Bécsben (István tér 6.) hozassa meg magának a „Betegbarát” című könyvecskét, mert abban a legki-próbáltabb szerek tárgyilagosan és kimerítően vannak ismertetve, úgy hogy teljes nyugalommal bírálhat és a legbiztosabban el lehet dönteni. Ezen levélre kellene sajnálni a fáradságot egy magyar levelezőlap megírására az említett könyvkereskedéshez annyival inkább, mivel a könyvecske ingyen és bérmentve küldetik meg, úgy hogy az a megrendelőnek semmi egyéb költségébe nem kerül.

Egy 13—14 éves jó házból való fiu,

tanonczul felvétetik

Vidovszky Károly

fűszerkereskedésében

B.-Csabán.